

vel, jeg skal ogsaa lade være, men vil De saa ud af disse Drengene tage to efter Deres eget Valg; og vil De sige til dem, at de i en Time maa fortælle mig alt, hvad der er sandt om Anstalten, og intet skjule. Hvis de ikke fortælle noget, som jeg finder bør paatales, skal der ikke komme et Ord offentlig frem om Anstalten.“ Mortensen havde ikke to Drengene, han turde overlade mig en Time. Han skulde vel at mærke sige til dem: „I maa fortælle alt, hvad I vide, der skal ikke ske jer noget, selv om I følge Sandheden“. Han vilde altsaa hellere udsætte sig for en Klage til Justitsministeriet og for, at Sagen kom frem i Bladene. Det viser, at der ikke er saa overvættede mange Drengene, der hænge ved ham med Kærlighed og ere glade for ham, for saa vilde han ikke have været bange for at lade to Drengene komme frem under de anførte Betingelser.

Der blev af den højtærede Justitsminister fortalt, at det kun var 10—12 Gange, Mortensen havde straffet haardt i den Tid, han havde været Forstander dernede, men det er oplyst i Forhørene, at han stadig gik med Tampen i Lommen, og naar han kom om Morgen i daarligt Humør, kunde der nemt falde Tamp af for Smaaforseelser. Det maa erindres, at det kun er ganske faa af de mange Elever paa Anstalten, som Fuldmægtig Schrøder har haft Lejlighed til at afhøre, og det er gennem disse, Beretningerne om de haarde Straffe ere komne frem, saa der har sikkert været langt flere Tilfælde, end her har været nævnt.

Jeg vilde ønske at man kunde gaa den Vej, som den højtærede Justitsminister nævnte, at Staten overtog disse Anstalter, hvorved vi kunde blive fri for Forstander Mortensen, og dog have vi ikke fremført dette, og heller ikke i sin Tid i Bladene kritiseret Forholdene dernede, fordi jeg ønskede at ramme Mortensen personlig eller økonomisk. Der kunde maaske tænkes en tredje Mulighed. Der er paa Finansloven et Tilskud paa 4000 Kr. til Flakkebjerg og Landerupgaard, og det er blevet fremhævet, at det kunde vi nægte til 3die Behandling. Var der nu ikke en Mulighed for, at vi eventuelt kunde forhøje det Beløb fra 4000 til 6000 Kr., men saaledes, at Bestyrelsen saa skal afskedige Mortensen med Pension. Det er ikke, fordi jeg har Lyst til at ramme Mortensen, at jeg forlanger ham afskediget, men det er, fordi jeg mener, vi maa sikre disse Drengene, saa at de ikke prisgives en Mand, der er saa hidsig, at han slaar i Blinde

uden Undersøgelse og uden maaske at være fuldt tilregnelig i de Øjeblikke, han lader disse Straffe regne ned over Drengene. Jeg tror, der maa kunne findes en Maade, hvorved vi kunne sikre os, at Drengene blive fri for den brutale Behandling, de ere Genstand for.

Berntsen: Jeg finder Anledning til at bringe den højtærede Minister en Tak for den omhyggelige og indgaaende Redegørelse, han har givet dette Ting om den Strid, der er opstaaet mellem det kongelige Sundhedskollegium og den højtærede Minister. Det forekommer mig imidlertid paa den anden Side, at dette maatte være en Anledning for den højtærede Minister og Rigsdagen til snarest muligt ved Lov at tilvejebringe en Omordning i den Retning, som tidligere er krævet af dette Ting. Der synes fra alle Sider at være en almindelig Mening om, at det kongelige Sundhedskollegium er en forældet Institution, og det er ikke alene Venstre, der mener det. Denne Opfattelse har ogsaa gjort sig gældende hos Højre og har navnlig fundet Udtryk, da en tidligere Justitsminister, nemlig Nellemann, den 6te Februar 1891 forelagde Forslag til Lov om et overordnet Sundhedsraad.

Da udtaler den daværende Justitsminister i de Anmærkninger, der ledsage Forslaget, at det formentlig maa anses for almindelig anerkendt, at den Maade, hvorpaa det civile Medicinalvæsen her i Landet er ordnet, ikke længere fyldestgør de Krav, som de i enhver Henseende forandrede og udviklede Forhold paakalder. Og den daværende Justitsminister tilføjer i de nævnte Bemærkninger følgende: „Det hele Grundlag, hvorpaa Medicinalorganisationen hviler, hidrører fra en Tid, der ligger saa langt tilbage, at det, naar henses til, i hvilken Grad Udviklingen ellers er foregaaet, Opgaverne, der stilles til Sundhedsvæsenet, ere forøgede, og de Krav, der stilles til samme, ere voksede, allerede af den Grund maa være klart, at Organisationen, om den end har kunnet gøre Fyldest lige overfor de beskednere Fordringer, der stilledes til den paa den Tid, da den blev til, nu ikke længere paa nogen Maade kan afgive et fyldestgørende Apparat for Nutidens udviklede Erkendelse af Betydningen af de Krav, der stilles til et velordnet Sundhedsvæsen“. En saadan Dom over det kongelige Sundhedskollegium, som af Justitsminister Nellemann her er udtalt, tror jeg tiltraadtes af alle. Man følte, at den var berettiget.